

Olimpiada de Lingvistică „Solomon Marcus” etapa națională

28 - 30 martie 2025

Secțiunea Performanță (cls. a IX-a - a XII-a)

Reguli generale

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile acestora.
- Timpul de lucru efectiv este de **patru ore**. Setul de probleme are cinci pagini și conține **trei probleme**. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul concursului este interzisă folosirea oricăror materiale scrise sau tipărite, precum și a oricărui ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va chema un membru al Comisiei Centrale pentru a vă răspunde.
- Punctajul maxim pentru fiecare problemă este de **100 de puncte**. Rezultatul final reprezintă media aritmetică a punctajelor.

Reguli pentru formularea rezolvării problemelor

- Nu copiați problemele.
- Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
- Scrieți răspunsurile la cerințele problemei, **împreună cu regulile pe care le-ați identificat**. Nu trebuie descris raționamentul avut în vedere.

PROBLEMA NR. 1 (100 de puncte) Se dau următoarele propoziții în limba worora și traducerile lor în limba română:

1. **ɲumalala**
Tu ești chipeș.
2. **ɲunju kanjona inja eeja imalala**
Tu ai lovit bărbatul chipeș.
3. **warala iwaŋdájá wanji ɲanbuna**
Un băiat jalnic m-a găsit.
4. **arka warabaɭ ɲunbarwuna**
Ei/Ele te-au aruncat.
5. **daránma manja anbuna**
Un kakadu banksian ne-a întâlnit.
6. **mariri ɲanbuna**
Un papagal cu aripi roșii m-a lovit.
7. **ɲayu wanji kuɲona wunu maruku**
Eu am găsit floarea.
8. **arka kuɖey anbarwuna**
Ei/Ele ne-au întrebat.
9. **ɲunju buju kánjona**
Tu i-ai/le-ai omorât.
10. **ɲayu maɣa maɲona mana mawarba**
Eu am văzut peștera.
11. **ari maɣa kuɲarwuna wunu anjolu**
Noi am văzut cerul.
12. **ɲina waraliɲa manja kona inja warala imareya**
Fata a întâlnit băiatul bolnav.
13. **wunu wiyanu buju ɲimbuna ɲina waɲayija ɲiniyaja**
Focul a omorât femeia bună.
14. **ɲina maɲkáɲa warabaɭ mona mana bimbinalba**
Soția a aruncat cenușa.
15. **ɲunju kuɖey ɲinjona waraliɲa ɲimbaŋdájaja**
Tu ai întrebat o fată jalnică.
16. **arka maɣa kubarwuna maruku**
Ei/Ele au văzut o floare.

Figura 1: kakadu banksian

Figura 2: papagal cu aripi roșii

(a) Traduceți în română:

17. **ɲamalala**
18. **ari káɲarwuna**
19. **eeja buju ɲunbuna**
20. **ɲunju wanji manjona mana bimbinalba**
21. **ɲayu kuɖey ɲiɲona ɲina maɲkáɲa ɲimareyaya**

(b) Traduceți în worora:

22. *Eu am întâlnit kakaduul banksian.*
23. *Ei/Ele au aruncat fata.*
24. *Tu ai întrebat papagalul cu aripi roșii.*
25. *Bărbatul bun a găsit o femeie chipeșă.*

(c) Următoarele propoziții se traduc într-un mod neașteptat:

- i. *Noi te-am lovit.*
ari ɲunbarwuna
- ii. *Tu ne-ai lovit.*
ɲunju kánjona

Cum puteți explica formarea acestor propoziții?

(d) Traduceți propoziția „*Eu te-am lovit.*” în limba worora.

△ Worora aparține familiei de limbi cu același nume. Este vorbită de 8 persoane în nord-vestul Australiei.

Semnul ´ deasupra unei vocale marchează lungirea acesteia; **j** ≈ *ch* în *chiar*, **ɲ** ≈ *ni* în *bani*, **ɲ** ≈ *n* în *cangur*, **y** ≈ *i* în *iarnă*, **r** = *r* în *ramură*; **ɕ**, **ɖ**, **l** și **ɲ** se pronunță ca **r**, **d**, **l**, respectiv **n**, dar cu vârful limbii spre înapoi.

— Elena-Tamara Ivanof & Mihai-Alexandru Bratu

PROBLEMA NR. 2 (100 de puncte) Se dau următoarele structuri în limba tzeltal și traducerile lor în limba română:

jun sahk' cek	→ 1 fustă
oxeb yoxwinik k'ohk lima	→ <u>43 lămâi</u>
chanlajuneb hohk' kaslan cenek	→ <u>14 arahide</u>
lajchayeb sahk' coc	→ 12 pături
wakeb t'ol kahpe	→ 6 boabe de cafea
juklajuneb schanwinik hohk' ciin	→ <u>77 cartofi</u>
balunlajuneb k'ahs te	→ 19 copaci
waxakeb k'ahs lapis	→ 8 creioane
bulucheb k'ohk haas	→ <u>11 sapote</u>
jo'lajuneb xcha'winik k'ahs ton	→ 35 oase
cheb xcha'winik k'ohk alcas	→ <u>22 portocale</u>
wakwinik t'ol tomut	→ 120 ouă

(a) Fiecare dintre structurile subliniate mai sus acceptă câte o traducere suplimentară în limba tzeltal. Noile traduceri pot fi obținute prin înlocuirea unui singur cuvânt din structurile date în tzeltal cu un alt cuvânt X. Acest cuvânt X este identic pentru toate exemplele subliniate. Care sunt cuvintele înlocuite și care este cuvântul X?

(b) Traduceți în română:

A. lajuneb	D. waklajuneb swakwinik
B. chaneb yoxwinik	E. lajchayeb sjo'winik
C. waxakwinik	F. buluchwinik

(c) Traduceți în tzeltal, știind că *piatră* = **ton**, *fir (de sârmă)* = **c'ahan tak'in**, *pereche de pantaloni* = **wesil**, *mango* = **manko**, *cartof dulce* = **cahal ciin**, *lemn de foc* = **si**. Dacă sunt posibile două variante, scrieți-le pe amândouă.

G. 13 pietre	J. 51 mango
H. 9 fire (de sârmă)	K. 85 cartofi dulci
I. 38 perechi de pantaloni	L. 100 lemne de foc

(d) O altă traducere în română pentru **cha'winik** este 'al doilea om'. Cum s-ar traduce în limba tzeltal 'al treilea om'? Explicați.

△ Tzeltal este o limbă mayașă vorbită în principal în statul Chiapas din Mexic. Numărul de vorbitori este estimat la 400,000-500,000 de oameni.

Sapota este un fruct dulce în formă de măr. *Arahidele* sunt alune care cresc în pământ.

— Bianca-Mihaela Gănescu

PROBLEMA NR. 3 (100 de puncte) Sunt date câteva cuvinte și îmbinări de cuvinte în limba ewe și traducerile lor în limba română în ordine aleatorie:

1. àsi	A. a dezlega
2. àsí	B. a negocia
3. àsiǵbè	C. a raționa
4. àsíǵè	D. chitară
5. àsínù	E. căsătorie
6. dè àsi	F. inel
7. dè sùsú	G. mână
8. dè kà	H. muzicuță
9. kàsàṅkú	I. preț
10. kúǵbè	J. scris
11. nùkú	K. soț/soție
12. nùsàṅkú	L. uimire
13. srǝ	M. ziua morții
14. srǝdèdè	N. ziua nunții
15. srǝdèǵbè	O. ziua târgului

(a) Stabiliți corespondențele corecte.

(b) Traduceți în română:

16. àsidèdè
17. dè fótò
18. dè srǝ
19. srǝdèsíǵè
20. sùsú

(c) Traduceți în ewe:

- P. a lua
- Q. fir
- R. fotografiere
- S. zi

△ Ewe aparține grupului gbe al ramurii volta-niger a familiei atlantic-congoleze. Este vorbită de circa 5 milioane de persoane în Ghana și Togo.

ɔ și ŋ sunt consoane. ε și ɔ sunt vocale. Semnul ´ indică tonul înalt. Semnul ` indică tonul jos.

— Mihai-Alexandru Bratu

Editori: Mihai-Alexandru Bratu, Matei Chirilă, Valentina Cojocaru, Nicoleta Dobrică,
Bianca-Mihaela Gănescu, Paul Helmer, Elena-Tamara Ivanof, Dan-Mircea Mirea,
Vlad A. Neacșu, Roxana Preda, Karina-Adriana Stăncescu

Succes!